Második évfolyam. 22. szám. Székely-Udvarhely, 1896. május 31.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanitóknak egész évre 3 frt — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatalhoz (Betegh Pál könyvnyomdája) intézendők.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő: Dr Vajda Emil. Főmunkatárs: Pogány Kornél.
Munkatársak: Solymossi Endre. Embery Árpád.
Kiadó- és laptulajdonos: Betegh Pál.

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza. — Hivatalos hirdetések 100 szóig 2 kr. azonfölül minden szó 1 kr, magán hirdetések [] cm. korát 3 krért kiszóltetnek. Bélyeg díj külön 30 kr. Nyitlér sora 15 kr. — Hirdetés és nyitlér díja előre fizetendő.

Tanári kör.

Azt hisszük s merjük állitani, hogy igaza volt egyik német bölcsésznek, ki azt állitá, hogy a kit az istenek nem kedvelnek tanitóvá teremtik. Sok tekintetben igaza van. Nincs az összes pályák között nem mondom szebb, de egyuttal hálátlanabb pálya, a tanári pályánál. Egyetlen testületnél sem látunk oly eltérő fokozatokat, mint ennél s a közművelődés eme jelentékeny tényezői iránt egy nemzetnél sem uralkodik nagyobb szükebliség, mint nálunk magyaroknál. Pedig igaza van egyik neves paedagogusunknak, mikor azt mondá, hogy „nézd a nemzet nagy tanári testületet, s irodalmát megitélhetted.“

Honnan van mégis, hogy a nemzet e kiváló testülete maig sem részesül abban a méltánylatban, melyet valóban nehéz s fontos hivatalánál fogva meltán megérdemelne. Azt hiszem, hogy a baj kutforrása a közszellemben keresendő. A közszellemet pedig első sorban maguknak a tanároknak kell megteremteni s ezt leghelyesebben az egységes tanügyi közvélemény megalkotásával érhetni el.

Szétforgácsolt erővel, széthuzó elemekkel még schol sem értek el eredményeket. Tömörülés, az egy czélra törekvés előbb-utóbb megtermi üdvös gyümölcseit. Városunk ama ritka helyek közé tartozik, mely három középiskolával s mintegy 40 tanerővel dicsekedhetik, kik közül a legtöbbnek neve az irodalomban is eléggé ismeretes. Mily szép, mily üdvös volna, ha tanügyünk eme vezérei s zászlóvivói a szent czél érdekében egyesülnének s kört alakitanának.

E körnek sok és fontos teendói volnának. Magyar tanügyünk elmozditása érdekében még sok nyilt kérdéssel találkozunk, mely megoldásra vár s megbeszélést igényel. Hol volna ez könnyebben s alkalmasabban eszközölhető, mint éppen a tanári körökben.

E körök alakitásának szükségét hazánk legtöbb városa belátván nagy lelkesedéssel fogott hozzá a munkához s habár az egyes körök működése nem régi keletű, sok tekintetben már eddigelé is eredményesnek nevezhető.

A vidéki köröknek fontos hivatásuk van. Több s különböző iskolák tanárai érintkeznek többször s közelebbről egymással. Kiserélhetik gondolatikat s sok tekintetben elosztaják amaz ellentéteket, melyek különböző körülmények miatt, fájdalom, a legtöbb helyen mutatóznak ugy egyesekné, mint a különböző testületeknél.

A vidéki körnek legszebb hivatása volna, hogy egészséges s egységes tanügyi politikát és közvéleményt teremtsen. A testületi szellem kifejlődése föltétlenül szükséges oly testületekben, a melyek arra volnának hivatva, hogy közös erővel, egy szivvel s lélekkel egy közös s szent czél elérésére törekedjenek.

Ha közös erővel munkálunk ama nevezetes alkotmányon, melynek magyar nemzeti kultura a neve, biztosabb alapot teremthetünk s hamarább fölépithetjük azt, mintha erőnket szétforgácsoljuk s egyenként, majdnem titokban, egymástól elszigetelten működünk annak előmozditása czéljából.

A tanárvilág anyagi helyzete egyszerűen nevetséges s legkevésbbé sem áll arányban fizetése a végzett terhes munkával. E tekintetből is, az anyagi függetlenség kivivása s az egyenlő mérték alkalmazása czéljából szükséges, hogy a vidéki körök kérő szózatukat folemeljék s megköveteljék ama méltánylatot, melyre a keservesen rászolgáltak.

A szónak is sulyt a testület ad. Mi egyesek ajkáról elhangzik a pusztában, annak a testületek érvényt szereznek s sulyt kölcsönöznek.

Azért ne várjunk soká a kör megalakitásával. Az eddigi kiserletek több tekintetben nem vezettek czéllosz s az eseme csirájában elpusztult. — Fogjunk lelkesedéssel hozzá, tegyük félre az egyéni érdekeket, simuljunk egymáshoz, cseréljük ki gondolatainkat, érintkezzünk érzületben egymásközött s ha ismerjük egymást közelebbről, bizonyára előnyös mértékben változik itéletünk is egymásról.

A közelgő nagy szünidő igen alkalmas volna az elmunkálatok megkezdésére s a jövő évvel a kör megalakulhatna s meg is kezdhetné működését.

Lapunk hasábjai rendelkezésre állanak az életrevaló eszme megvitatása érdekében bárkinek.

Szóljunk hozzá a kérdéshez minél többan, vitassuk meg a dolgot s üssük nyélbe mihamarább a tanári kört. Legyen ez egyik maradandó emléke a millennáris évnek városunkban, melyet oly szivesen nevezünk kis Athénnek.

TANÜGY.

A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegiumban az 1895/96-ik év végéu tartandó nyilvános közvizsgálatok május 12-én megkezdődtek és junius hó 13—14., 16—20., 23. és 24-én folytatólag tartatnak meg, junius 26-ikán és 27-ikén pedig a szóbeli érettségi vizsgálatok lesznek. Ezen vizsgálatokra a szülőket, és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja az igazgatóság.

—

A székelykereszturi magyar királyi állami tanitóképzőben az évi vizsgák május 16-tól junius 24-ig tartatnak. Junius 22., 23. és 24-én d. e. 7—12 ig s d. u. 3—6-ig tanitóképesitési szóbeli és

TÁRCZA.

Tépett zászló.

Összefogtuk a kezünket,
Imádkoztunk valahányszor
Mindazokért, kik itt élnek
Bérczes-völgyes szép hazákban.
S mire kezünk leeresztjük,
Mit látunk, ha szertenézünk? —
Az a „testvér“ csak — mostoha,
Az a „barát“ — ellenségünk.

Itt vagyunk már ezer éve
Vérrel termő mezeinken,
Osztozkodó pajtás van itt,
De jó barát tán egy sincsen.
Arany kalász ring a téren,
Sarló, kasza vár reája,
Hanem akkor gyérül sorunk,
Hogyha vész jön a hazára.

Ünnepet ül Magyarország,
Egész világ ránéz, bámul,
S „testvéreink“, „barátaink“
Mitsem tudnak a hazáról,
Vagy ha tudnak, hősiesen
Összetépnek nehány rongyot.
(Hejh, kifogyhat még a magyar
Türelméből — annyit mondok.)

Hát az a rongy- mit széttéptek
A nemzeti szinü zászló,
Az alatt még ölvem magyar
Nem ijedt meg nehány száztól.

Hát az a rongy — istenome —
Bűvös erőnk, talizmánunk,
Ezer évig még alatta
Hősiesen meg is állunk.

Régi nóta a mit mondok:
Királyi sas szállt magasra,
Verősereg, szarkasereg
Csipgette, bosszantotta.
Sassárnyakkal pár subintás
Ugy, a hogy jött, balra-jobbra,
S megtelt rá a szarkafészek
S tóparton a fűzfa odva.

Nem egyébért mondom én ezt,
A jövőre — tanusagul.
Még valakit megismerünk
A tettéről, a szaváról.
S hogyha mégis magyar zászlót,
Nemzeti szint tépne széjjel,
Nem állok jót . . . összeszüjjük
A valót majd a — m e s é v e l.

Tarosafalvi Albert.

NEÁGA.

Irta: Carmen Sylva.

— Románból fordította: Gondáné Steinburg Irén. —

(A királynétól egyedül jogositott magyar forditás.)

(Folytatás) (Utánnyomása tiltva.)

— S te eljöttél és ott hagytad Szandulát?

— Ah, drága gyermekem, oda nem akkor megy az ember, mikor akar és nem akkor jön ki, mikor vágyik.

— Ott hagytad! — mondá újból Neaga, mintha nem birna szabadulni e gondolattól.

— Remélj, édes gyermekem, ő még fiatal s ifjuságért nyuhlteni fogják büntetését.

— Édes apám nem volt fiatal, mikor fogságra itélték?

— Nem, én már családapa voltam. Rálestem arra, kit meg akartam gyilkolni, tettem szándékos volt, előre jól megtontolt. De Szándule felindulásában követte el tettét, s ez a büntetés meghatározásánál nagy különbség.

— Értem, értem követte el! — panaszolá Neaga, kezét szivére szoritva, fájdalomtól elcsukló hangon.

Nemsokára egy sereg legényt látott feléjök közeledni, fejükön virággal és pántlikával diszitett kalappal, gazdagon kihimezett ingök messziről tündökölt. Kedely és jó kedv volt olvasható mindegyiknek arczán.

— Jöjj közelebb öreg, hozd ide csimpo ádat!

— kiáltának fiukéj. Nekünk itt várni kell, mig a menyasszony jön, muzsikáj addig. Hát te, leányka, tudsz-e énekelni?

Neaga igenlően intett fejével.

Vlád mindjárt el kezdett muzsikálni, de Neagának időt akart engedni, hogy kissé magához térjen. Ám a legények újból kiáltak: Ének is kell minékünk, mire a leány halk, édesen csengő hangon énekié:

Éltelt az éj, a kinos éjszaka
Hajnal hasad s még mindig könyezem,
Hideg vánkosra hajtva fejem
Nyugalmat, ah! nem lelhetek soha!

Eremben nyugtalan kering a vér,
Szemem a könytől elhomályosul,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

gyakorlati vizsgálat. Megjegyeztetik, hogy a hittani vizsgálat után azonnal megtartatik a kántor-képesítő vizsgálat is. Junius 23-án d. u. 3 órakor magyar nyelvi tanítókképesítési vizsgálat, a nem magyar-ajku tanítók számára.

Értesítésa tanítókképző-intézetbe felvételiránt. A székelykeresztúri m. kir. állami tanítóképzőintézet I-ső osztályába az 1896/7. isk. évre felvételeinek oly éptestű, ép szervezetű, egészséges ifjak számszerint 20—22, kik 15 ik életévüket betöltették s a gymnasium, vagy a reáliskola, vagy a polgari iskola legalább 4 alsó osztályát elvégezték, vagy a jelen év junius hó végéig elvégzik.

A felvendő ifjak jó iskolai bizonyitványaik és kellőleg igazolt szegénygyszülők alapján a kézetkező állami segélyben részesitetnek: az együttlakási helyiségben, a hányan betérnek, lakás, fütés, világitás; továbbá fehérnemű mosatás és netalán betegség esetében gyógykezelés s ezeken kivül havonként 5—8 frt pénzsegélyt.

A felvételért sajátkezüleg irt és 50 kros bélyeggel ellátott folyamodások tanitókképző-intézetünk igazgató-tanácsához czimezve, ezuttal kivételesen jelen év junius hó 15-ig, az intézet igazgatójához küldendők be.

A folyamodás a következő és szabály szerint felbélyegzett okmányokkal szerelendő fel: 1. Iskolai bizonyitvány az 1894/5. iskolai évről s igazgatói igazolvány arról, hogy az illető a jelen 1895/6. iskolai évben, mely osztálynak a tagja s milyen magaviselettel és ölmenetellel tanul. 2. Születési bizonyitvány. A ki nem töltötte be életének 15-ik évét s ahhoz csak néhány hónyak, annak külön a miniszteriumhoz czimzett folyamodásban egyidejűleg korengedélyért is kell folyamodnia. E folyamodásra is 50 kros bélyeg ragasztandó. 3. Tiszti orvosi bizonyitvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben, vagy eltorzulásban nem szenved, a melyek a tanitással járó nehéz fogalkozásban akadályoznák, vagy pedig a serdülő gyermekek illetlen gunyolódását önkönt kihivnák. A tiszti orvosi bizonyitványnak részletesen kell továbbá tanuskodnia arról, hogy a folyamodó nővendék teljesen egészséges, ép testi szerveztel bir s hogy különösen látási, halási és beszélő organuma hibátlan. 4. Ujraoltási bizonyitvány. 5. Hiteles községi vagy szegénységi bizonyitvány a szülők társadalmi állásának felemlitésével, azoknak vagyoni állapotáról, kimutatva ebben, részletesen, hogy a szülők ingatlan birtokuk, üzletük, iparuk, vagy privatszolgálatuk s netalán egyéb forrásokból mily összegű évi jövedelemre számithatnak, vagy esetleg a nővendék nem bir-e magánvagyonnal, s ha igen, annak jövedelme hova fordittatik? Ugyan ebben a bizonyitványban kimutatandó a családtagok számra, azoknak egyenkint az életkora s az, hogy közülök hány van a családfő közvetlen gondozása alatt és hány van távol a szülő házától, hány és mily mértékű nevelésére költségjegyi terheli meg a családfentartót?

Minden felvett ifju köteles lesz tisztességes ruházaton kivül magával hozni 6 pár változót, 2 hálóinget, 6 zsebkendőt, 3 törülközőt kendőt, 6 pár kapczát vagy harisnyét, 1 párnát, 2 párnahéjat, 2 alsó és két felső lepedőt és 1 ágyteritőt. Minden fehérneműre a tulajdonos neve jegyztetik, vagy irandó fel. Ágyról, asztalról, székről, szekrényről s egyéb butorokról, valamint szalmazsákról és pokrőczról gondoskodva van.

Kötelezettséget vállalnak az ezredévesek ünnepségek.

A mult évben is megtartatott a Honvédtüzoltó egylet a kiszolgálás a fentiek szerint a szabadban. Szokatlan és feltünő mozgás volt mindenütt. A szomorúnak, délután a közeli erdőben ökörsütésnél kapcsolatos mulatságot is rendeztek. Oklándon, Karácsonfalván, Almásban valóságos népvándorlás volt, az utczákat zászlók alatt énekelve járták be. Karácsonfalván Nagy Sándor unitárius pap, iskolaszéki elnök, megnyitó beszédet tartott. Felhívt leátiyok is hatalmasan szavaltak. Az iskolás gyermekek 4—4 hangon énekeltek. A nemzeti lobogós menetet a helybeli banda a Hunyadi és más indulókkal kisérte. Minden utcza szagletén, rám. kath., gör. kath. és unitárius templom körére volt felállitva a zászlóalj. Ugyanis viselő-testület junius 7—8-án szándékozik megy második nagyobb ünnepélyt rendezni a felnőtt lenyok, fiatal gazdák és asszonyok közreműködésével; az alkalommal díszlovára kerülő Vörösmarty: Salamonban Vörös Sándor Kont fegyvernőke, Petőfi: Huszadi László, Arany: Vak László, V-ik László halála s az alkotmányról és a nemzet s király közötti jogviszonyról tartandó felolvasás után következnek a királyi eskü szövegének felolvasása az 1876. évi törvények közül.

Zetelakán az ezredéves ünnepségek mélto betetőzéseül, pünkösd harmadnapján az iskolás gyermekekkel és a tüzoltó egylet tagjával társas kirándulást tartottak. E kirándulásnak rendezői: a tanitói kar, Biró Mihály és Szabó Dénes postamester voltak. S órakor bemutatott istentisztelet után a gyermekek és a tüzoltók a rendezők vezetése alatt menneti zászlók alatt sorakoztak és hatalmas dalokat énekelve vonultak ki a Torok telepre. Délben a gyermekek és tüzoltók között élelmiszerek és italok osztattak ki. Délután tánc volt, mely késő estig tartott. Sebesjén Mózes az egylet a tüzoltó-egyletnek 10 forintot adományozott.

Szombatfalva f. hó 17-én tartotta ezredéves ünnepélyét Györfi Ferencz községi főbiró elkülönitett iskolája.

Oroszhegy községben szintén igen szép ezredéves ünnepélyt tartottak az iskolás gyermekekkel. Reggel 8 órakor bemutatott hálaistentisztelet után, a templom előtti téren kezdődött a tulajdonképeni ünnepély. A gyermekek két hangra énekeltek Kölcsey 'Hymnusát', mely után Sorbán Endre lelkész fojtegette ezen ünnepségeknek megszaszottságát s gyermekek értelmi fejlődésére nézve. Ezután az egyház nővendékei szavalata következett. Mindnyájan szépen oldották meg feladatukat. Végül a megbaló ünnepélyt a 'Szózat' éneklésse zárta be. Délután kötelezettséget az ünnepély harmadik része: a kirándulás. A gyermekek menetben zászló alatt a község falói kíséretében kiveonultak az 'Örhegy lapossa' nevezetű helyre, a hol vigan játszadoztak s az ifjabbak dalokat zengedeztek.

Matolcsa május hó 17-én tartottak meg az ezredéves ünnepet. Délelőt istentisztelet volt a szentlélek templomban, onnan zászló alatt az iskolába vonultak, a hol a nővendékek elénekelték a 'Hymnust', azután a tanitó igen szép beszédben az ezredévet méltatta, ezután következett a tanulók szavalata. Délután kirándulás volt a közeli erdőbe.

Szentlélekben szintén 17 én tartottak meg az ezredéves ünnepélyt a róm. kath. elemi iskola nővendékei. Előbb istentisztelet volt, azután az iskola termében szép és lélekemelő ünnepélyt le. A tanitó alkalmi beszédet mondott, a tanulók pedig hazafias költemenyeket szavaltak. Délután kirándulás.

Derzs községben is megtartottak a hó 9-én az iskolai ezredévi ünnepélyt, melyen az egész község részt vett s hogy az ünnepély mosora oly jól sikerült, Szathmári tanitó érdeme. A község képviselő testülete az ünnepélyt tartott, melyen igazán példás, józan gondolkozásra és a község értelmes vezetésére valló határozatokhoztak. Elhatározták, hogy azon helyet, melyen az iskolás gyermekek ünnepélyt tartottak, az ősi nevükre és emlékükre jelölik meg. A község 3 főutczáját Árpád-, Ferencz József- és Erzsébet-utczának nevezték és ily feliratu táblákkal jelölik meg. — Végre elhatározták, hogy ezredéves emlékalap létesitésének és sróa a czélra a község minden évben 20 frtot vegyen fel a költségvetésbe örök időn át, s ebből 10 frtot népkonyvtár létesitésére fordit évenként, 10 frtot pedig tőkeélt és midőn az alapike 50 frtra nő, kamatjának ⅔ része folyóvá tétetik jutalomkép valamely kozorkólczi czélra.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tekintettel a székely nemzeti millennáris emlékoszlop érdekében megindult mozgalomra, lapunk állandó rovatot nyit s a befolyt adományokat hétról-hétre nyugtázza.

Ujabb adományok: Városunk képviselőtestülete 800 frtot szavazott meg az oszlop javára s azonkivül a szükséges területet is hazafias készséggel ätengedni határozá. Miután jól ismerjük ma nehézségeit, melyekkel várunk pénztárunk meg kell küzdeni a sokféle igénytő kiadások miatt: csak a legnagyobb örömmel registráhatjuk bölcsen gondokozó képviselőtestületünknek ez ujabb hazafias tettét, melyet a nagyiránti adomnak szokása mérhelyen áll e méltó arra, hogy az emékoszlop mint általa vezetett városnak történelmi s széptani tényezője saját területét ékesitse. Továbbá a millennaris közebéd rendező bizottsága 6 frtot küldött, melyet az illetőnek együtt a leghálásabb köszönettel nyugtáz a mill. bizottság. Főösszeg: **4288 frt 84 kr.**

— **Kinevezések.** A kereskedelemügyi miniszter kinevezte: a székelyudvarhelyi kö- és agyagipari szakiskolai igazgatóiává Scheiffer Nándort, a szamarává Harmath Ödönt, művezetőivé Janecsek József és Kóbori Ferenczet. Gratulálunk!

— **Zászlóadás.** Tegnap reggel, a deákmisén áldotta meg lelkes beszéd kiséretében a kath. tornászok zászlóját a Szarg Bandó vezénylő igazgató. A zászló igazi selyemből készült, melyen a korona magyar czimert az irgalmas nővérek hímezték s oly munka, mely a fővárosban is feltünést fog kelteni. Az egyházi áldás után a 'Hymnus'-t énekelték.

— **Látogatás az agyagipar-iskolában.** Gróf Haller János megyénk főispánja, dr. Török Albert ny. főispán, Nándor Mózes kir. tanácsos s tanfelügyelő, Jakab Gyula m. főügyész kiséretében f. hó 20 án megtekintette az agyagipariskolát. A vendégeket Scheiffer Nándor az intézet igazgatója kalauzolta. Az intézet tüzetes megtekintése után a látottak felett teljes megelégedésüket nyilvánitották a vezetőnek.

— **Serenád.** Lapunk főszerkesztőjét s karnagyot ének ovációban részesitik a helybeli dalegylet nevenapja előestéjén, folyó hó 27-én. A dalegylet nógy szép dalt adott elő, melyuek elhangzása után a dalegylet egyik érdemes alelnöke, Bedő Ferencz tolmácsolta ókes szavakban a dalegylet változatlan szeretetét s ragaszkodását. Az ünnepelt meghatva válaszolt e s kedvéz megemlékezésért, majd az ünnepelt szavaival vezérelve, hogy törekszik ezután is oda irányulnai, hogy városunknak oly szép hirnevet s diesőséget szerzett egyik jelentős közmüvelődési faktorát azon a niveaun fóntartva sőt tovább fejlesze.

— **Kiállitás és elismerés az ezredéves kiállitason vali résztvétőkért.** Az ezredéves használati lókiállitason az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület által rendezett collectiv lókiállitason a br. Orban Ottó tulajdonát képező két fekete kanlót (mint kiállitási ermet) és pénzdijat nyert. Br. Orban Ottó pedig a kiállitason vali személyes közreműködésért kiállitási éremmel tüntettetett ki. A megyei gazdasági egyesület collectiv kiállitásban Sperber Ferencz szatelnéki tulajdonának ötödik erdélyi magyar faju tenyészete (16 darabbal van képviselve) a kiállitason kiállitási érmét nyert. Gratulálunk a kitüntetésekhez.

— **Meghivó.** A helybeli áll. ké- és agyagipariskola f. évi junius 8-án d. e. 10 órakor ezredéves ünnepélyt rendez az intézet rajztermében, melyre az érdeklődő közönséget tiszteletettel meghivja az igazgatóság.

— **A millenniumi dalestély és majális.** A dalegylet is megülni szándékozik a milleniumot. Junius folyamán egy dalestélyfyel összekötött mulatságot rendez, mely előreláthatólag jól fog sikerdlni.

— **A dalegylet az országos dalárversenyen** képviseltetve magát. Ezuttal nem mint versenyző vesz részt, hanem mint közreműködő egylet. A dalárversény augusztus havában lesz s a versenyre 31 dalárda jelentkezett.

— **Szinészet.** A közönség még mindig nem akar tömeges látogatásával jutalmazni társulatot, mely méltan megérlelemlé a pártolást, mert annak minden tagja kittünően oldja meg feladatát. Nem hiába emelték fel szavukat a vidéki szinigazgatók, hogy a milleniumi évben az allam valamelyikére kárpótolja őket, mert a közönség egyrészt, hogy a kiállitásra készül és minden garral fértetenni törekszik, másrészt kibuvónak használja fel, hogy azért nem megy szinházba. Városunkban is számosan vannak olyanok, kiket a kiállitás megtétetése mellett is egy pár szinielőadásson való megjelenés nem tesne tönkre. Jelenben még olyanok sem bérelnek, kikre máskor biztosan számitani lehetett. A mult hét mósora következő volt: Szerelmesek 'Brigitta' legujabb kitünő operette, vasárnap 'Télen' népszinmű, hétfőn 'Gold-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

stein Sámi» bohózat, kedden «Koldus diák» operette, szerdán „Honthy Hanna" szinmű, csütörtökön «Fatinitza» operette, pénteken «Czigány» népszinmű, szombaton «A kis elamuzsi» operette. — Helfin a társulat egyik jeles tagjának, Szepessy Gusztávnak jutalomjátékául «Brankovics György» nagyhatásu dráma kerül előadásra.

— **Halálozások.** Bolgárfalvi és borosjenői Sebesi Albert, Udvarhelymegye nyug. árvaszéki ülnöke és törvényhatósági bizottsági tag, máj. 25-én, 77 éves korában meghalt. A megboldogultnak hült tetemeit Nagy-Galambfalvára szállítottak és ott a családi sirkertbe temették. — Bobdai Gyertyánffy János nagybirtokos, megyebizottsági tag, 75 éves korában Vargyason elhalt. Temetése Baróthon e hó 18-án volt.

— **Tornaverseny.** Nagy élénkség uralkodott f. hó 30-án az indóháznál. Középiskoláink tanuiói indultak el közel 100-an az ezredéves tornaversenyre.

— **Nyári zápor.** Két hét óta városunkban minden átmenet nélkül, közvetlenül a tél után, nyár köszöntött be. A pitukéti ünnepek alatt valóságos hőség uralkodott, mely meghozta a nyári vihart s szerdán d. u. villámlás és menydörgés között jéggel vegyes záporeső esett. Egy óra multva a felleges elvonultak, a ragyogó nap kisütött és a természet feltüdult. Es alkalomnak Szabó Ferencz testérzet-ex a szemben lakót a csatornákon lerohanó vis majdnem kiöntötte. Ugyanis a Szt-Imre, Király-, Szibéria- és Bethlen-utczák csatornáiból lerohanó víz mind az uj hid előtt levő toldalék csatornába folyván szakadt a Varga-patakba; de mine csatorna nyilása ahhoz, hogy négy utczából összegyülemlő vizet befogadhassan, kicsi és így minden záporeső alkalmával a fenti lakók vesszőfyzetève vannak Ezen a bajon jó lenne segíteni!

— **Megyénk tanítói figyelmébe.** Központi bizottságunk jelen hó 23-án tartott gyűlésében ohajtandónak mondok ki, hogy a megye tanitósága együttesen utazzék fel Budapestre a II. egyetemes tanítói kongresszuson való megjelenés ez az ezredévi czirágos kiállítás tanulmányozása czéljából, a mi azért is kívánatos volna, mert a 400 frt ez annál kevesebb fizetést élvező tanítók ingyen fognak a kongresszusra utazhatni és a 2 frt kongresszusi tagdíjat is befizetjük, igen sok kedvezményben fognak részesülni. Felkérem tehát úgy a mint-egyleteinket, mint a r. kath. és az erdővidéki tanitó-testület tagjait, hogy a kik el szándékoznak jönni a kongresszusra, jelentkezzenek nálam a jövő junius hó 10-ig s küljék el hozzám a 2 frt kongresszusi tagdíjat is, hogy a tovább szükséges intézkedések megtehetők legyenek. Az elindulás ideje a kongresszus kezdete előtti második nap délutánja. Megjegyzem azonban, hogy az ingyen jegyek csak a kongresszusra való utaztatásra adatnak ki. Ne szánakozzuk tehát el a kedvező alkalmat. Székely-Keresztur, 1896. május 27. Bolle László, az «Udvarhelymegyei Tanitó-egylet» elnöke.

— **Bogárfalván** folyó hó 21-én a róm. kath. elemi iskolában vizsgálatot tartottak. A növendékek megjelenésére Király Lajos fogymn. tanár volt kiküldve, a ki a vizsgálat végével megelégedését tejezte ki a látottak és hallottak felett.

— **Veszélyes tüzgyujtás petroleummal.** Szőke Gyuláné Orosshegyen e hó 23-án nyers fából tüzet akart gyujtani s hogy gyorsabban meggyujtsa, petroleummal locsolta. A hirtelen felcsapó láng beleköpött ruhájába és életveszélyes égési sebeket kapott tőle.

— **Vizsga.** A zetelaki elemi népiskolában f. hó 27-én évzáró vizsga tartatott Bodó Albert k.-oláh-falvi esperes elnöklete mellett. A növendékek szép eredményt mutattak fel.

— **Gyilkosság.** Múlt héten volt Farkasiakban a szokásos községi bucsu, melyen megjelent Ekes Ignácz is Kecseföld és elesre fent csével egy malomfalvi földes gazdának ivás közben a nyakát elvágta. A szerencsétlen lehelletét rögtön ki is adta. A tettest a csendőrség letartóztatta és a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek átadta.

— **Szerelmi dráma.** F. hó 26-án igazi szerelmi dráma játszódott le Nuszbaum József szombatfalvi lakos házánál. Az emlitett napon este egy katona oda ment a szolgálóhoz, ezt latva a szolga, hogy az ő kedvese hozzá tűtelen, megragadott egy széket, melylyel agyon akarta csapni a katonát, de a fogó lámpát találta, melyet letüve, az egész petroleum lángott kapott és egy pillanat alatt tüztenger támadt. A honlevő házigazda lekjelenlétét nem vesztve el, a tüztengerre levő lábuy segítségére sietett. A lábuyt sikerült a komolyabb bajtól megmenteni, a szomszédok pedig a meggyult függönyöket és házi berendezéseket oltottak el.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz.: 12317—896. alispáni. Udvarhelyvármegye alispánjától. Székely-Udvarhely város tanácsának és valamennyi községi előljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy a magy. kir. államvasutak Budapesti gépgyárába jelen hónál kezdve, több ügyes vasgyuiás és vésős munkás lesz felvehető. — A felvétel iránti kérések hozzám nyujtandók be. — Személyesen jelentkezés is elegandó. — Székely-Udvarhelyt, 1896. május 28-án. Ugron, alispán.

Sz.: 12322—896. alisp. A tekintetes főszolgabíró urknak, Székely-Udvarhely város tanácsának és rendőrfőkapitányának és valamennyi községi előljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy Szautgyházas-Oláhfaluban a posta hivatallal egyesitett távíró hivatal f. évi április hó 8-án kezdte meg működését. Székely-Udvarhelyt, 1896. évi május hó 28-án. Ugron, al'spán.

Másolat. M. kir. belügyminiszter 40099. szám VI/a. Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak. A cs. és kir. közös külügyminiszter urtól nyert hivatalos értesités szerint az orosz birodalom egész területe a császári orosz belügyminiszter határozata alapján f. évi februar hó 12—25. óta cholerával mentesnek mondatott ki. Minélfogva értesitem a törvényhatóságot, hogy az Oroszországból érkező utasokra nézve az 1892. évi julius hó 15-én 53061. szám alatt kelt illtenü körrendeletté megszabott öt napi orvosi észlelés kötelezettsége megszűnik. Budapesten, 1896. évi április hó 30-án. — A miniszter helyett: Harkányi Imre, államtitkár.

Sz.: 10699—896. alisp. Udvarhelyvármegye alispánja. A «Székely-Udvarhely» lap kiadóhivatalának. Helyt. Az Oroszbirodalom egész területének cholera mentessé nyilvánitésra vonatkozó idei 40099/VI.-a. sz. alatt kiadott belügyminiszteri körrendeletet másolatban tudomásul vétel és megfelelő közhirré tétel végett megküldöm a kiadóhivatalnak. Székely-Udvarhelyt, 1896. május 16. Ugron, alispán.

Sz: 11516. Hivatalos lapba. Valamennyi főszolgabíró és Székely-Udvarhely város rendőrfőkapitányának. Értesitem, hogy Bardaos községben 1 őrmester és 5 csendőrből álló uj csendőrőrs működését folyó hó 10-én megkezdette. Székely-Udvarhelyt, 1896. május 18. Ugron alispán.

Sz.: 960—896. kgb. Udvarhelyvármegye közig. bizottsága. Pályázati hirdetmény. Nagy-és Kis-Solymos, továbbá Kecseküstfalud, Pálfalva és Firtos-Váralya községekbol rendszeresitett körjegyzői állásokra a pályázatot kirjuk; s felhivjuk ezen 400—400 frt fizetéssel javadalmazott állások elnyerésére pályázni óhajtókat, hogy az 1883-ik évi I-ső törvycikk 6. §. értelmében felszerelt kérésoiket, közvetlen a megyei alispán urhoz folyó évi junius 15-dig adják be. Ezen fizetésért kötelezvék az anyakönyvi teendőket is azarra megvalósztottak vegezni. — Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának Székely-Udvarhelyt, 1896. évi május hó 12 én tartott üléséből. Gróf Haller János főispán, elnök.

Sz.: 10328—896. alisp. Udvarhelyvármegye alispánjától. Hirdetmény. A köztüs és vámokról szóló 1890. évi I. t.-cz. 20. § a értelmében az utadó kötelezettek tudomására hozatik, hogy ezen törvényhatóság területére vonatkozó 1896. évi egyénenkénti utadó kivetési lajstrook az illető községekben 1896 évi május hó 25-töl junius hó 10-ig a községházánál (városi adóhivatalnál) közszemlére tétetnek. Felhivatik minden érdekelt, hogy ezen időtartam alatt a sérelmesnek tartott kirovás ellen felszólamlását annál is inkább beadni igyekezzék, mert a később érkezett az idézett t.-cz. 23. §. 11. bekezdésének intézkedése szerint figyelembe nem vehető. Székely-Udvarhelyt, 189 . máju 16-án. UGRON, alispán.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Székely-Udvarhelyen a róm. kath. temető-utczában két szoba, konyha, pincze, sütő, külön udvar, nagy kert és kutból álló lakóház azonnal eladó. Értekezni lehet: **Pék Józsefnével** ugyanott.

Millenniumi csizmák

és mindennemü czipók

a legczinosabb kiállításban és olczó árak mellett — tisztán kézi munkával előállítva — nők, urak és gyermekek részére állandó raktáron vannak az „**Első székely czipőraktár szövetkezet**-nél (Székely-Udvarhely Bőripari szövetkezet helyiségében). 11—25

Vidéki megrendelések mérték, vagy egy viselt czipő beküldése után pontosan teljesitve lesznek.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. biróságtól végrehajtó közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbiróságnak 1963 1896. polg. szám. végzése által udvarhelymegyei takarékpénztárnak, képviselve Nagy Sámuel dr ügyvéd által, lengyelfalvi báró Orbán Ottó ellen 300 frt tőke s járulékai iránti ügyben, alperesnél, Lengyelfalva községben, összesen 1097 frtra becsült következő javai, u. m.: Egy sárga szőrű kancza egy kis szopos csikóval együtt, egy fehér szőrű öreg kancza ló, két drb barna szőrű öreg, csikós kancza ló, egy pejszőrű csikós kancza és még 5—11. folyó ingok. Lengyelfalván alperes udvarhelységében, **1896. junius hó 30-án**, délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet igéröknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a birósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak minden egyéb, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesitést nem vettek is, allulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert kitűnnek azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasittatni.

Székelyudvarhelyi biróságí végrehajtótól.

Székely-Udvarhelyt, 1896. május hó 28-án.

Biró Sándor s. k.
kir. végrehajtó.

GÁL JÁNOSNÁL.

kaphatók Székely-Udvarhelyen:

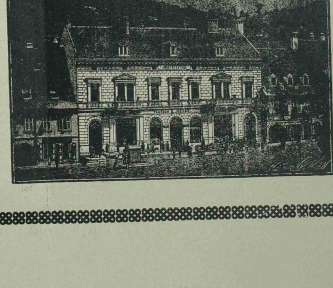

A TEUTSCH-féle BOROK

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Véd- jegy.

A nagyméltóságu kereskedelmi ministerium 36625 sz. magas rendeletével állami kedvezményben részesített s mindenkinek kiváló közkedvelségnek örvendő

COGNACUNKAT (tiszta borpárlat)

melegen ajánljuk.

Eredeti gyári árjegyzék szerint kapható:

Székely-Keresztúron

Lengyel László urfuszer- és csemegekereskedésében.

Székely-Udvarhelyen:

GÁL JÁNOS,

Bodrogi Áron, ifj. Dézsy Antal, Gergely János Nussbaum József és Steinburg Ottó urak fuszer- és csemegekereskedesében, továbbá Schnupek József ur sör-csarnokában.

Valódiságért és tiszta kezelésért az alant jegyzett igazgatóság szavatol

Tokaj-Hegyaljai Cognacgyár Részvénytársaság s. a. Tokaj.

Dr Nyomárkay Ödön, Zemplénvármegye közkórházi orvosa. 3—12

Kanizsai Szerviczky Ödön, a selmecbányai egyesitet ö. kórház.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen híreszes hatszer ellentétben az 80 megpróbálunak, mert már több mint 20 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölések alkalmaztatik köszvenyet, csuznát, tagszaggatásnál és meghűlésknél és az orvosok által bedörzsölésekre a mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorlta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem tilozszer, hanem igazi népszerű hatszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban hogy minden gyógyszertárban kesztetben van; forraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Javaslatja alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üvegen a „Horgony" védjegy nélkül más nem valódi utánzatban vásznak.

Richter F. Ad. és társa, ném. cs. kir. udvari szállitók. Budapest (Magyarország).

8—14 Valódi minőségben kapható

Nagy-Selymossi KONCZ ÁRMIN

gyógyszertárában Székely-Udvarhelyt

ÓRA!

Van szerencsém a n. é. közönség b-oses tudomására hozni, hogy atyám üzletét átvéve, azt telemesen megnagyitva, egy arany és ezüst órakiraktárt nyitottam.

Támaszkodva sok évi tapasztalataimra ezen szakmában, biztos remélem, hogy ugy az órajavitásokban, valamint az ezen szakmába vágó mindennemü munkában még a legkényesebb követelményeknek is meg tudok felelni.

Raktáron tartok mindennemü **horgany, henger, remontoi órákat arany, ezüst és nikkelből**, különösen szép **ufa** órákat. Nagy választék **inga, keretes, ébresztő** és **schwarzwaldi** falórákban. Specializálásom az antik órák javitása.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva maradtam

Sz.-Udvarhely, 1896. május hó.

Teljes tiszteletttel:

Szorger Ferencz,
műórás.

FONTOS

minden háztartásban az

ACETINE

10-szeres boreczet kivonat.

Ezen boreczet kivonat minden fűszerkereskedésben 10 dekánként 12 krajczárért kapható s kilenczszeres tiszta vizzel való higitás után, 10 deka boreczet kivonat, 1 liter kitünő jóizü boreczetet ad.

Csekély 12 krajczárért érdemesnek mutatkozik, hogy mindeu háziasszony kiséretet tegyen e kivonattal. 2—5

7922—1896.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Zetelaka községben az országos barom és kirakó vásárok minden évben a következő napokon tartatnak meg, u. m.:

Május hó 28. 29. napjain barom, 30. napján kirakó vásár.

Szeptember hó 1. és 2. napjain barom, 3. napján kirakó vásár.

Mire az érdeklődök figyelmét ezennel felhivom.

Székely-Udvarhelyt, 1896. május hó 19-én

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR

a legjobb minőségünek ismert

Singer varrógépekből.

70—100 frtig árusitják utazó ügynökök a rossz minőségü varrógépeket.

Mi ajánljuk az „ADRIA" magyar varrógépgyár kitünő **családi varrógépeit, 30 forintért, szabó- és czipész-gépeit 42 frtért, a világhiru durlachi „Gritzner-gyár" családi varrógépeit 40 frtért, szabó-** és **czipész-gépeit 50 frtért, készpénzfizetés mellett,** csekély árfelemelléssel **részletfizetésre is.** Feltétlen jótallás!

Nagy választék a legjobb minőségü acél **váltócekkékből** és tartozékaiból.

Gyertyánfly Jónás fiai
vaskereskedése Székely-Udvarhelyt.

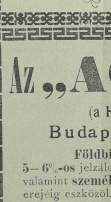

VALÓDI TISZTA

ERDÉLYI HEGYI BOROK

olcsó árjegyzék szerint

Fernengel Gyula pincéjéből

Székely-Udvarhelyen (Kossuth-utcza).

6—0

Az „AGRARIA" intézet

(a Hollandiai Hitelbank vezérképviselősége)

Budapesten, Kerepesi-ut 73. szám.

Földbirtokra 3½%-os, bérházakra 4%-os, egyéb ingatlanokra **5—6%-os** jelzálogi és konvertálási kölcsönöket **5—60 évi törlesztésre,** valamint **személy- és váltóhiteleket 1000 frtól** kezdve minden összeg erejéig eszközöl.

A konvertálási kölcsönök a törvényes bélyeg- és illetékmentességet élvezik. A válaszbélyeggel ellátott tudakozódásokra minden kivánt felvilágositás levélileg is készségesen megadatik. 6—20

Posta és sürgönycim: „Agraria" Budapest, Kerepesi-ut 73. sz.

Nyomatott a kiadótulajdonos: Betegh Pál könyvnyomdájában, Székely-Udvarhelyt. 1896.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.